

ระเบียบกรมปศุสัตว์
ว่าด้วยการคุ้มครองและดูแลสวัสดิภาพสัตว์ปีกระหว่างการขนส่ง
พ.ศ. ๒๕๕๔

เพื่อให้การปฏิบัติงานในการขนส่งสัตว์ปีกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มิให้เกิดผลกระทบต่อสวัสดิภาพสัตว์ปีก ไม่ทำให้สัตว์ได้รับบาดเจ็บ ทรมาน หรือเป็นปัญหาต่อคุณภาพเนื้อสัตว์อันเนื่องมาจากการขนส่ง โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติต่อสัตว์ปีกอย่างมีมนุษยธรรมและคุ้มครองและดูแลสวัสดิภาพสัตว์ปีกขณะขนส่งได้อย่างถูกต้อง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ อธิบดีกรมปศุสัตว์ จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการคุ้มครองและดูแลสวัสดิภาพสัตว์ปีกระหว่างการขนส่ง พ.ศ. ๒๕๕๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการคุ้มครองและดูแลสวัสดิภาพสัตว์ปีกระหว่างการขนส่ง พ.ศ. ๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

(๒) ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยมาตรฐานการขนส่งสัตว์ปีก พ.ศ. ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๒

ข้อ ๔ ระเบียบนี้ให้ใช้กับการขนส่งสัตว์ปีก ประเภทไก่และเป็ด

ข้อ ๕ ในกรณีผลิตสัตว์ปีกเพื่อการส่งออก หากประเทศผู้นำเข้ามีข้อกำหนดด้านสวัสดิภาพสัตว์ปีกขณะขนส่งแตกต่างจากระเบียบนี้ ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของประเทศผู้นำเข้า

ข้อ ๖ ในระเบียบนี้

“การขนส่ง” หมายถึง การเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกด้วยพาหนะขนส่ง จากสถานที่ต้นทางไปยังสถานที่ปลายทาง

“การขนย้าย” หมายถึง การเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกด้วยมือหรืออุปกรณ์ใดจากสถานที่ต้นทางระหว่างการเดินทาง หรือสถานที่ปลายทาง

“ภาชนะบรรจุ” หมายถึง วัตถุที่ใช้บรรจุสัตว์ปีกไม่ว่าด้วยการใส่หรือขัง หรือด้วยวิธีการใดๆ

“พาหนะขนส่ง” หมายถึง พาหนะที่ใช้ขนส่งสัตว์ปีก ซึ่งเดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้าหรือพลังงานอื่น และหมายความรวมถึงส่วนพ่วงของพาหนะนั้น

“สถานที่ต้นทาง” หมายถึง สถานที่ขนย้ายสัตว์ปีกขึ้นพาหนะขนส่ง

“สถานที่ปลายทาง” หมายถึง สถานที่ขนย้ายสัตว์ปีกลงจากพาหนะขนส่ง

“การเดินทาง” หมายถึง การขนส่งสัตว์ปีกมีชีวิตจากสถานที่ต้นทางจนถึงสถานที่ปลายทาง

/“ผู้ขนส่ง”...

“ผู้ขนส่ง” หมายถึง บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ขนส่งสัตว์ปีก
“ผู้รับผิดชอบดูแลด้านสวัสดิภาพสัตว์” หมายถึง ผู้ควบคุมและดูแลสวัสดิภาพสัตว์ปีก
ณ สถานที่เลี้ยงหรือโรงฆ่าสัตว์ปีก ให้สอดคล้องกับระเบียบนี้
“เจ้าหน้าที่” หมายถึง สัตวแพทย์กรมปศุสัตว์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมปศุสัตว์
“สัตว์ปีก” หมายถึง ไก่ เป็ด มีชีวิต สุขภาพแข็งแรง
ข้อ ๗ ให้อธิบดีกรมปศุสัตว์รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑ บททั่วไป

ข้อ ๘ การจับ การขนย้าย และการขนส่งสัตว์ปีก ต้องปฏิบัติโดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อ
สวัสดิภาพสัตว์ปีก เช่น ไม่ทำให้สัตว์ได้รับบาดเจ็บ ตื่นตกใจ หรือได้รับความทรมาน

ข้อ ๙ ภาชนะบรรจุสัตว์ปีก ต้องมีที่ว่างเพียงพอ ระบายอากาศได้ดี เพื่อให้สัตว์ปีกสามารถอยู่
ในลักษณะตามธรรมชาติหรือแสดงพฤติกรรมปกติได้

ข้อ ๑๐ พาหนะขนส่งต้องมีความเหมาะสมโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพสัตว์ปีกและการใช้งาน
เพื่อให้สัตว์ปีกได้รับความปลอดภัย มีพื้นที่และการระบายอากาศเพียงพอในระหว่างการเดินทาง

ข้อ ๑๑ สัตว์ปีกต้องได้รับการตรวจสอบสุขภาพก่อนการขนส่ง กรณีที่สัตว์มีสภาพไม่เหมาะสมต่อ
การขนส่ง ให้อยู่ในดุลยพินิจของสัตวแพทย์หรือเจ้าหน้าที่

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่สงสัยว่าอาจเกิดโรคหรือการแพร่กระจายโรคในสัตว์ปีกที่จะขนส่ง สัตว์ปีก
นั้นต้องได้รับการตรวจโดยสัตวแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ก่อนการขนส่ง

ข้อ ๑๓ มีเอกสารที่ระบุว่าสัตว์ปีกได้รับการอนุญาตให้ขนส่งตลอดการเดินทาง และเจ้าหน้าที่
สามารถตรวจสอบได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- (๑) แหล่งที่มา
- (๒) สถานที่ต้นทาง และสถานที่ปลายทาง
- (๓) วันและเวลาที่ขนส่งจากสถานที่ต้นทาง
- (๔) จำนวนสัตว์ปีกมีชีวิตที่ขนส่ง
- (๕) ชื่อผู้ขนส่งและหมายเลขทะเบียนพาหนะขนส่ง
- (๖) ประมาณการระยะเวลาในการเดินทาง

ข้อ ๑๔ ผู้ขนส่ง และพนักงานขับรถของผู้ขนส่งต้องได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานและ
หลักสูตรเกี่ยวกับการขนส่งสัตว์ปีกตามที่กรมปศุสัตว์ให้การรับรอง และมีการลงทะเบียนเพื่อให้เจ้าหน้าที่
สามารถตรวจสอบว่าปฏิบัติสอดคล้องกับระเบียบนี้

ข้อ ๑๕ ให้ผู้ขนส่งปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (๑) ขนส่งสัตว์ปีกให้สอดคล้องกับระเบียบนี้ และให้มีเอกสารตามที่กรมปศุสัตว์กำหนด
- (๒) ขนส่งสัตว์ปีกโดยไม่ล่าช้าเพื่อไปยังสถานที่ปลายทาง
- (๓) ต้องดูแลสวัสดิภาพสัตว์ปีกระหว่างการขนส่ง โดยให้เหมาะสมกับเส้นทางและสภาพ

ภูมิอากาศตลอดระยะเวลาเดินทาง

/ข้อ ๑๖...

ข้อ ๑๖ ในระหว่างการขนส่งสัตว์ปีก ต้องมีแผนการดำเนินการในสภาวะฉุกเฉินที่เป็นไปตามหลักการสวัสดิภาพสัตว์ปีก และแจ้งเจ้าหน้าที่กรณีจำเป็น เช่น พาหนะขนส่งมีปัญหา เกิดอุบัติเหตุ หรือการเปลี่ยนเส้นทางการขนส่ง

ข้อ ๑๗ ให้เจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ต้นทาง ระหว่างเดินทาง และสถานที่ปลายทางต้องมีการตรวจสอบ ดังนี้

(๑) เอกสารตามที่กรมปศุสัตว์กำหนด

(๒) การขนส่งบรรทุกสัตว์ปีกจากสถานที่ต้นทาง ระหว่างเดินทาง และสถานที่ปลายทาง

หมวด ๒

มาตรฐานภาชนะบรรจุ

ข้อ ๑๘ ภาชนะบรรจุต้องมีความแข็งแรงทนทานต่อการขนย้ายและการขนส่ง ได้รับการออกแบบไม่ให้มีส่วนใดที่จะทำให้สัตว์ปีกบาดเจ็บ ทำจากวัสดุที่ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อได้ง่าย มีสภาพดี สามารถระบายอากาศได้อย่างเพียงพอ

ข้อ ๑๙ พื้นภาชนะบรรจุต้องมีความแข็งแรงเพียงพอที่จะรองรับน้ำหนักสัตว์ปีก กรณีใช้ภาชนะบรรจุที่พื้นมีรูหรือช่องระบายอากาศ ต้องไม่ทำให้สัตว์ได้รับบาดเจ็บ หรือทรมาน

ข้อ ๒๐ ภาชนะบรรจุต้องมีโครงสร้างที่ป้องกันสัตว์ปีกหลบหนี และเพื่อความปลอดภัยของสัตว์ระหว่างการขนส่ง

ข้อ ๒๑ ความหนาแน่นของการบรรจุสัตว์ปีกในภาชนะบรรจุ

ประเภท	พื้นที่
(๑) ลูกสัตว์ปีกอายุ ๑ วัน	๒๑-๒๕ ตารางเซนติเมตร/ตัว
(๒) สัตว์ปีกน้ำหนักน้อยกว่า ๑.๖ กิโลกรัม/ตัว	๑๘๐-๒๐๐ ตารางเซนติเมตร/กิโลกรัม
(๓) สัตว์ปีกน้ำหนัก ๑.๖ กิโลกรัม แต่ไม่เกิน ๓ กิโลกรัม/ตัว	๑๖๐ ตารางเซนติเมตร/กิโลกรัม
(๔) สัตว์ปีกน้ำหนัก ๓ กิโลกรัม แต่ไม่เกิน ๕ กิโลกรัม/ตัว	๑๑๕ ตารางเซนติเมตร/กิโลกรัม

หมายเหตุ พื้นที่ภาชนะบรรจุในการขนส่งสัตว์ปีกอาจปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม โดยพิจารณา ลักษณะทางกายภาพ สภาพภูมิอากาศ และระยะเวลาในการเดินทาง

หมวด ๓

มาตรฐานพาหนะขนส่ง

ข้อ ๒๒ พาหนะขนส่งต้องมีโครงสร้างแข็งแรงเพียงพอที่จะรองรับน้ำหนักการบรรทุกสัตว์ปีก

ข้อ ๒๓ พาหนะขนส่งจะต้องมีโครงสร้างที่ป้องกันสัตว์ปีกหลบหนี และป้องกันภาชนะบรรจุสัตว์ปีกตกหล่น เพื่อความปลอดภัยของสัตว์ระหว่างการขนส่ง

/ข้อ ๒๔...

ข้อ ๒๔ โครงสร้างและพื้นพาหนะขนส่งต้องมีลักษณะที่ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อได้ง่าย และไม่เป็นที่สะสมของสิ่งสกปรก หรือสิ่งปฏิกูล

ข้อ ๒๕ พาหนะขนส่งต้องมีระบบควบคุมสิ่งปฏิกูลตกลงสู่พื้นผิวถนน

ข้อ ๒๖ พาหนะขนส่งต้องมีระบบการระบายอากาศที่เหมาะสมกับสัตว์ปีกที่ขนส่ง

หมวด ๔

การจับและการขนย้าย

ข้อ ๒๗ พนักงานจับสัตว์ปีกต้องได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานและหลักสูตรเกี่ยวกับการขนส่งสัตว์ปีกตามที่กรมปศุสัตว์ให้การรับรอง

ข้อ ๒๘ ในขณะที่ทำการจับสัตว์ปีกควรมีน้ำให้สัตว์ดื่ม

ข้อ ๒๙ การจับและการขนย้ายสัตว์ปีก พนักงานจับสัตว์ปีกต้องหลีกเลี่ยงไม่ทำให้สัตว์ปีกตื่นตกใจ บาดเจ็บหรือทรมาน การขนย้ายสัตว์ปีกที่อยู่ในภาชนะบรรจุต้องกระทำด้วยความนุ่มนวล ภาชนะบรรจุควรอยู่ในแนวตั้งตรง ไม่เอียง หลีกเลี่ยงการสั่นสะเทือน และมีการป้องกันไม่ให้สัตว์หลบหนี

ข้อ ๓๐ การบรรจุสัตว์ปีกในภาชนะบรรจุ ต้องเป็นไปตามหมวดที่ ๒ ข้อ ๒๑

ข้อ ๓๑ บริเวณที่ทำการขนย้ายสัตว์ปีก ต้องไม่ได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม

ข้อ ๓๒ ภาชนะบรรจุต้องได้รับการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อด้วยวิธีที่เหมาะสมทันทีทุกครั้ง หลังการใช้งาน

หมวด ๕

การขนส่ง

ข้อ ๓๓ การขนส่งสัตว์ปีกต้องหลีกเลี่ยงการทำให้สัตว์ปีกตื่นตกใจ บาดเจ็บหรือทรมาน และต้องมีการป้องกันไม่ให้สัตว์หลบหนี หรือตกหล่นขณะขนส่ง

ข้อ ๓๔ ระหว่างการขนส่งหากพบว่าสัตว์ปีกได้รับบาดเจ็บ ทรมาน ต้องทำให้ตายโดยเร็วด้วยวิธีที่ไม่ทำให้สัตว์ได้รับความทรมาน

ข้อ ๓๕ ต้องมีการวางแผนและประสานงานของผู้รับผิดชอบในการจัดการขนส่งสัตว์ปีกอย่างเหมาะสม เพื่อลดความเครียดของสัตว์จากการขนย้ายและการขนส่ง

ข้อ ๓๖ กรณีการขนส่งสัตว์ปีกเข้าโรงฆ่า การงดอาหารสัตว์ปีกต้องไม่เกิน ๑๒ ชั่วโมงก่อนถึงเวลาฆ่า ทั้งนี้รวมเวลาในการขนย้ายด้วย

ข้อ ๓๗ กรณีการขนส่งลูกสัตว์ปีก งดอาหารได้ไม่เกิน ๒๔ ชั่วโมง ทั้งนี้การขนส่งต้องแล้วเสร็จภายใน ๗๒ ชั่วโมงภายหลังการฟักไข่

ข้อ ๓๘ กรณีที่พบว่าอัตราการตายของสัตว์ปีกจากการขนส่งสูงผิดปกติ ให้ผู้ขนส่งและ

/ผู้รับผิดชอบ...

ผู้รับผิดชอบดูแลด้านสวัสดิภาพสัตว์ ทำการตรวจสอบหาสาเหตุและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและแจ้งเจ้าหน้าที่เพื่อทำการตรวจสอบซ้ำ

ข้อ ๓๙ การขนส่งสัตว์ปีก ต้องใช้ระยะเวลาให้น้อยที่สุด

ข้อ ๔๐ ต้องมีเอกสารตามหมวด ๑ ข้อ ๑๓ กำกับมากับพาหนะขนส่งทุกครั้ง

ข้อ ๔๑ พาหนะขนส่งต้องได้รับการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อด้วยวิธีที่เหมาะสมทันทีทุกครั้ง

หลังการใช้งาน

หมวด ๖ การฝึกอบรม

ข้อ ๔๒ พนักงานจับสัตว์ปีก ผู้ขนส่ง และพนักงานขับรถของผู้ขนส่ง ต้องได้รับการฝึกอบรมด้านสวัสดิภาพสัตว์ปีกระหว่างการขนส่ง โดยหน่วยงานที่กรมปศุสัตว์ให้การรับรอง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ

ข้อ ๔๓ หลักสูตรการฝึกอบรมด้านสวัสดิภาพสัตว์ปีกระหว่างการขนส่ง ต้องมีเนื้อหาอย่างน้อยประกอบด้วย

(๑) ความรู้พื้นฐานด้านสวัสดิภาพสัตว์ในการขนส่ง

(๒) สรีรวิทยาสัตว์ปีก พฤติกรรมและความเครียด

(๓) การวางแผนการขนส่งสัตว์ปีก การเตรียมการขนส่ง การขนส่งลูกไก่ การขนส่งไก่เนื้อเข้าโรงฆ่า การดูแลสัตว์ปีกระหว่างขนส่ง การนำสัตว์ปีกขึ้นและลงจากพาหนะ

(๔) การตรวจสอบสัตว์ปีกก่อนการขนส่ง การทำให้สัตว์ตายอย่างมีมนุษยธรรม

(๕) ผลกระทบจากการขนส่งต่อสวัสดิภาพสัตว์ปีก และคุณภาพเนื้อสัตว์

(๖) แผนการดำเนินการในสภาวะฉุกเฉินในขณะขนส่ง

(๗) เอกสารกำกับกับการขนส่งสัตว์ปีก

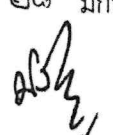
หมวด ๗ ระบบเอกสารและการบันทึก

ข้อ ๔๔ ผู้ขนส่งต้องมีการจัดทำคู่มือมาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านสวัสดิภาพสัตว์ปีกขณะขนส่ง และนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้มั่นใจว่าสามารถปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ ๔๕ มีการเก็บบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงาน และบันทึกการปรับปรุงแก้ไขที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพสัตว์ปีกขณะขนส่งไว้ ณ สถานที่ปลายทางอย่างน้อย ๓ ปี ซึ่งเจ้าหน้าที่สามารถเรียกตรวจสอบได้

ข้อ ๔๖ ผู้ขนส่งต้องมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในสภาวะฉุกเฉิน เช่น อุบัติเหตุ รถเสีย เป็นต้น เพื่อให้มั่นใจว่ามีแผนดำเนินการได้อย่างเหมาะสมโดยไม่ส่งผลเสียต่อสวัสดิภาพสัตว์ปีก

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๔

(นายปรีชา สมบูรณ์ประเสริฐ)
อธิบดีกรมปศุสัตว์

